

Литвин В.В., науковий
співробітник наукової
лабораторії з проблем
забезпечення публічної
безпеки і правопорядку ННІ
№3.

ПСИХОЛОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРАЦІВНИКІВ ОВС, ЯКІ БУЛИ ЗАДІЯНІ В ЛІКВІДАЦІЇ АВАРІЇ НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС

Чорнобильська катастрофа справила негативний вплив на здоров'я населення як безпосередньо, так і у віддаленому періоді. Адаптація працівників органів внутрішніх справ (далі- ОВС), які були залучені до ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи в постчорнобильський період розгортається в складних соціально-економічних, екологічних умовах і характеризується порушенням їх психічної адаптації.

Негативні зміни у стані здоров'я спричинені не тільки під дією радіації (внаслідок зовнішнього опромінення учасників ліквідації), а й під впливом несприятливих факторів не радіаційного походження (тривале емоційно-психологічне напруження, стреси пов'язані з виконанням службових завдань у період ліквідації катастрофи, погіршення умов життя та харчування, тощо) [2].

Перед державою постав ряд завдань пов'язаних з наданням допомоги працівникам правоохоронних органів, які були ліквідаторами катастрофи, у подоланні психологічних проблем та сприянні у швидкому поверненні їх до нормального життя (покращення житлових умов, забезпечення кваліфікованого лікування, тощо.).

З усіх завдань, головними є:
залучення кваліфікованих фахівців, гештальт-психологів до швидкої реабілітації постраждалих учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС;
відкриття соціально-психологічних реабілітаційних установ;
інформаційно-аналітична та просвітницька діяльність;
активізація людей до надання пропозицій до конструктивного розв'язання проблем психологічної реабілітації; методична підтримка діяльності служб і громадських організацій та об'єднань, які надають допомогу постраждалим ліквідаторам.

За пропозицією МВС УРСР було розроблено та впроваджено соціальні проекти та реабілітаційні програми спрямовані на психологічне й фізичне оздоровлення учасників ліквідації аварії з ряду МВС УРСР, А саме:

«Формування повноцінного психічного здоров'я у посткатастрофічний період»;

«Живи свідомо, живи безпечно»;

«Земля. Людина. Всесвіт»;

«Земля наша - наше життя»;

«Запобігти, врятувати, допомогти»;

Оздоровлення громадян, які брали участь у ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС [3].

Крім цього застосовувались різні форми соціально-психологічної роботи, а саме:

індивідуальне консультування з різних соціальних і психологічних проблем;

психодіагностика;

психотерапевтичні та корекційні групові заняття, тренінги;

інформаційні зустрічі.

МВС УРСР, МВС СРСР затвердили для ліквідаторів ряд пільг з оплати праці, вислуги років, присвоєння позачергових звань, тривалості відпусток та інших. Загалом за мужність і самовідданість, виявлені під час ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, 742 працівники органів внутрішніх справ та військовослужбовці внутрішніх військ МВС України удостоєні державних нагород СРСР та України [1].

Отже, як висновок, потрібно відмітити, що Верховна Рада УРСР, Уряд республіки, МВС СРСР і МВС УРСР прийняли ряд законів і нормативних актів з організації соціального і правового захисту осіб, які брали участь у ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. Разом з тим, до МВС республіки надходили численні прохання співробітників, які брали участь у ліквідації аварії, із найрізноманітніших соціально-побутових питань, в тому числі прохань по медично-психологічній реабілітації учасників ліквідації катастрофи. У зв'язку з цим, в системі МВС республіки було створено Асоціацію співробітників органів і підрозділів внутрішніх справ - учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, члени якої намагались забезпечити необхідним соціальним і правовим захистом, постійним наданням побутової, психологічної, медичної та інших видів допомоги усім категоріям співробітників і членам їхніх сімей, які приймали участь у ліквідації Чорнобильської катастрофи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Режим доступу: [Електронний ресурс]
<http://veteranmvs.org.ua/index.php/likvidatsiya-avariji-na-chaes>.
2. Режим доступу: [Електронний ресурс]:
<http://chernobylpres.blogspot.com/2013/04/11042013.html>.
3. Режим доступу: [Електронний ресурс]:
<http://chernobyl.in.ua/uk/likvidacia-avarii-chaes.html>.